

علوم و فنون ادبی ۲

۱- پدیدآوردگان «مکاتیب - صد پند - نفحات الانس - عشاق نامه» به ترتیب خالق آثار نیز هستند.

- (۱) مجالس سبعه - رساله دلگشا - بهارستان - لمعات
(۲) فیه ما فیه - تاریخ گزیده - تحفة الاحرار - جامع التواریخ
(۳) مثنوی معنوی - اخلاق الاشراف - تذکره الاولیا - تاریخ جهانگشا
(۴) دیوان شمس - موش و گربه - مرصادالعباد - جمشید و خورشید

۲- در کدام گزینه، همه شاعران مختص یک قرن هستند؟

- (۱) جامی - حمدالله مستوفی - دولت شاه سمرقندی
(۲) خواجوی کرمانی - ابن یمین - سلمان ساوجی
(۳) نجم دایه - حافظ - سعدی
(۴) شاه نعمت الله ولی - حافظ - شمس قیس رازی

۳- در همه ابیات ویژگی‌های فکری سبک عراقی مشهود است، به جز:

- (۱) می صوفی افکن کجا می فروشند / که در تابم از دست زهد ریایی
(۲) بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت / که در مقام رضا باش وز قضا مگریز
(۳) نعمت عاجل و اجل به تو داد از ملکان / زان که ضایع نشود هرچه به جای تو کند
(۴) خبر از عشق نبوده است و نباشد همه عمر / هر که او را خبر از شنت و رسوایی نیست

۴- کدام گزینه درباره ویژگی‌های فکری «سبک عراقی» صحیح نیست؟

- (۱) معشوق در شعر این دوره مقامی برابر با مقام خدا دارد و از معشوق زمینی سبک خراسانی فاصله می‌گیرد.
(۲) پرهیز از زهد ریایی و توجه به پلایش درون از اندیشه‌های این دوره است.
(۳) فکر این دوره با تأثیرپذیری از مسائل سیاسی و اجتماعی دست خوش تغییر شد.
(۴) شعر این دوره از دربار خارج شد؛ قصیده از رونق افتاد و غزل عارفانه - عاشقانه رونق گرفت.

۵- موضوعات زیر به ترتیب مختص کدام یک از آثار است؟

- تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه و خلفای بنی عباس و تاریخ ایران
- کتابی در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان
- ناهنجاری‌های اجتماعی به خصوص طبقه حاکمان و قاضیان
- در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی
- تاریخ نوشته شده درباره تیمور

- (۱) تاریخ گزیده - نفحات الانس - موش و گربه - مرصادالعباد - ظفرنامه شاهی
(۲) تاریخ جهانگشا - تحفة الاحرار - موش و گربه - مرصادالعباد - ظفرنامه شاهی
(۳) تاریخ جهانگشا - نفحات الانس - رساله دلگشا - عشاق نامه
(۴) تاریخ گزیده - عشاق نامه - موش و گربه - مرصادالعباد - ظفرنامه شاهی

۶- کدام بیت در وزنی متفاوت سروده شده است؟

- (۱) تشنه خورشید را غافل نسازد رنگ و بو / شبیم بی تاب را در دامن گل خواب نیست
(۲) از حیای لب شیرین تو ای چشمه نوش / غرق آب و عرق اکنون شکری نیست که نیست
(۳) من نخواهم کرد ترک لعل یار و جام می / دوستان، معذور دارم که اینم مذهب است
(۴) هر که گردانید از دنیای رهن روی خویش / بی تردد پشت بر دیوار منزل داده است

۷- کدام بیت در رکن آخر یک هجا نسبت به سایر ارکان کم تر دارد؟

- (۱) به هر موجی زبان بازی مکن چون خار و خس صائب / که خاموشی صدف را مخزن اسرار می‌سازد
(۲) تا ندانی که سخن عین صواب است مگوی / و آن چه دانی که نه نیکوش جواب است مگوی
(۳) بلندآوازه سازد شور عاشق سرکش را / به فریاد آورد مثنی نمک دریای آتش را
(۴) طبیب از طلب در دو گیتی میاسا / کسی چون میان دو منزل نشیند

۸- علائم هجایی زیر، با کدام بیت هم خوانی دارد؟

«--UU/--UU/--UU/--UU»

- ۱) مگذران روز سلامت به ملامت حافظ / چه توقع ز جهان گذران می‌داری
- ۲) چه کسم من؟! چه کسم من؟! که بسی وسوسه‌مندم / گه از این سوی کشندم، گه از آن سوی برندم
- ۳) پرده بر عیبم بپوشیدند و دامن به گناه / جرم درویشی چه باشد تا به سلطان گفته‌اند
- ۴) منمای مرا جمال زیراک / دیوانه هلال برنتابد

۹- جداسازی به ارکان در کدام بیت به درستی انجام نشده است؟

- ۱) کهن ویرا / نه دنیا / به جفدان با / دارزانی // همای هم / مت من شا / خساری در / نظر دارد
- ۲) پند ناصح / می‌کند تأثیر / اگر باد بهار // از دماغ / بلبلان بیرون / برد سودای گل
- ۳) شعر اگر اعد / جاز باشد، / بی بلند و / پست نیست // در ید بی / ضا همه ان / گشت‌ها یک / دست نیست
- ۴) تو قد بینی / ی مجنون جل / وه ناز // تو چشم و او / نگاه نا / وک‌انداز

۱۰- با توجه به بیت زیر، کدام گزینه صحیح نیست؟

«هوا گفתי از نیزه چون بیشه گشت / خور از گرد اسپان پر اندیشه گشت»

- ۱) سه رکن از بیت از تکرار «--U» ساخته شده است.
- ۲) تقطیع مصرع دوم به صورت «خُ / رَز / اَگَر / اِد / اَس / اِپان / اِبُ / رَن / دِی / اَش / اِش / گشت» است.
- ۳) آخرین پایه آوایی این وزن یک هجا کم‌تر نسبت به پایه‌های آوایی دیگر دارد.
- ۴) رکن سوم مصرع دوم «پر اندیشه» است.

۱۱- کدام بیت فاقد مجاز است؟ (علاقه شباهت مدنظر نیست.)

- ۱) گر بر سر خاک من بنشینی و برخیزی / تا محشر از این شادی برخیزم و بنشینم
- ۲) به غمزه نرگس مستت بریخت خون دلم / ولیکن از بر من جان به ناتوانی برد
- ۳) سر اگر در سرکار تو کنم دوری نیست / کان که در دست تو افتاد ز سر نندیشد
- ۴) سهل است به خون من اگر دست بر آری / جان دادن در پای تو دشوار نباشد

۱۲- در تمام ابیات همه ارکان تشبیه وجود دارد به جز

- ۱) در غمش چون دانه انار است آب چشم من / وز لیش کام روانم ناردانی بیش نیست
- ۲) مرغان چمن باز چو من عاشق و مستند / کان نرگس مست و گل خندان من اینجاست
- ۳) خورشید را به روی تو تشبیه چون کنم / کاو همچو بندگان بدهد بوسه بر جناب
- ۴) پروای سرد و گرم خزان و بهار نیست / آن را که همچو سرو و صنوبر قبا یکی است

۱۳- چند بیت دارای مجاز است؟

- الف) رستم از این بیت و غزل ای شه و سلطان ازل / مفتعلن مفتعلن مفتعلن گشت مرا
- ب) چون به پرسیدن سلمان نهادهی قدمی / بگذر بر سر خاکش به گذاری باری
- پ) گرت هواست که معشوق نگسلد پیمان / نگه دار سررشته تا نگه دارد
- ت) خوابش از مژگان مبر ای ناله بو بیند به خواب / چشم تو شوخش ماجرای دیده بیدار من

۱ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۴- تعداد تشبیهات در کدام گزینه نادرست آمده است؟

- ۱) ما چو دادیم دل و دیده به طوفان بلا / گو بیا سیل غم این خانه ز بنیاد ببر (۲ تشبیه)
- ۲) اندام من، اندام شمعی واژگون است / کز جنگ با شب، پای تا سر غرق خون است (۱ تشبیه)
- ۳) رشته صبرم به مقراض غمت بربریده شد / همچنان در آتش مهر تو خندانم چو شمع (۴ تشبیه)
- ۴) دل که بودی جای تو سیلاب غم کردش خراب / چون توانم گفت اکنون کاین خرابه جای توست (۲ تشبیه)

۱۵- با توجه به بیت زیر، کدام گزینه صحیح است؟

«مکن قصد من مسکین که خوبان / چنین در خون مسکینان نکوشند»

(۱) واژه «خون» مجاز است و ارتباط معنای واقعی و غیرواقعی از نوع شباهت است.

(۲) وزن بیت به صورت «U / ---U / ---U / ---U» است.

(۳) رکن دوم مصرع اول به صورت «من مسکین» است.

(۴) بیت اشاره به تلاش عاشق برای به دست آوردن محبت و نظر معشوق است.

روسی